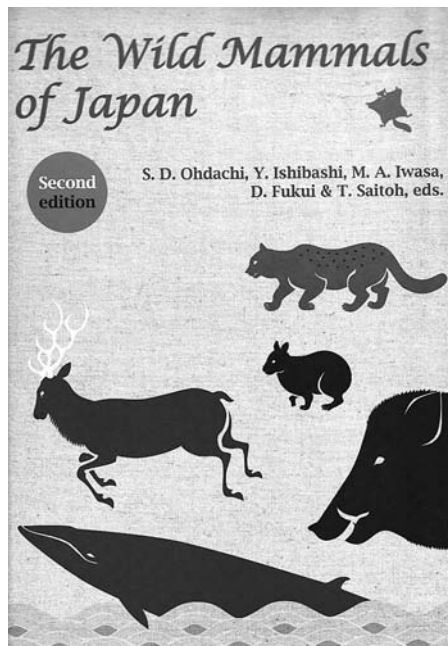

Satoshi D. Ohdachi, Yasuguki Ishibashi, Masahiro A. Iwasa, Dai Fukui, Takashi Saitoh (eds.): *The Wild Mammals of Japan*

Japonské ostrovy hostí velmi zajímavou savčí faunu, což je způsobeno řadou faktorů – např. příchodem palearktických prvků ze severu a orientálních z jihu, izolací produkující časem ostrovní endemismus a také distribucí zvířat lidmi. U příležitosti 9. mezinárodního mammaliologického kongresu v Sapporu v r. 2005 se japonským odborníkům na savce povedlo vydat velkoformátovou (A4), graficky poutavou a informačně nabitou monografii, která jistě potěšila všechny čtenáře. Tato kniha zúročila dosavadní nashromážděné poznatky a díky pečlivé přípravě rozhodně překonává dosavadní monografie o japonských savcích. Po 10 letech se objevilo druhé vydání, protože vydání první (včetně dotisku) bylo rozebráno a od konání konference se podařilo shromáždit i další informace. Kniha představuje japonské savce v celé jejich obdivuhodné rozmanitosti, tedy celkem 203 druhů. Z nich 116 patří k původním terestrickým druhům (50 je pro Japonsko endemických), dále je uvedeno 41 druhů mořských savců (kytovci a dugong) a až 46 druhů nepůvodních.

Základní struktura knihy zahrnuje představení jednotlivých druhů s jejich kvalitními fotografiemi, informace o rozšíření v Japonsku i ve světě, obývané biotopy, vizualizaci a popis jejich výskytu, představuje

ní fosilního záznamu, morfologické, chromozomální a genetické charakteristiky a popis jejich ekologie a chování. Výčet druhů je proložen boxy se zajímavostmi o druzích a jejich výzkumu, dovidáme se třeba o zoogeografii a fylogeografii, historii

výzkumu zdejších savců, parazitologii, populačních cyklech, invazních druzích nebo ohrožených taxonech. Text je zakončen monumentálním přehledem literatury (přes 4 200 zdrojů v angličtině i japonštině), která je řazena abecedně s odpovídajícími čísly. To zjednodušuje vyhledávání oproti prvnímu vydání, kde literatura byla členěna do oddílů, buď podle jednotlivých řádů, nebo dokonce čeledí, nebo podle výzkumných témat. Seznamům v rámci jednotlivých řádů dominovaly zdroje o letounech a kytovcích, což (mimo jiné) vypovídá o vysoce rozvinutém výzkumu těchto skupin (např. zájem o kytovce je u Japonců podněcn, jak známo, i jinými, především kulinařskými důvody).

Náročnému čtenáři mohou chybět klíče k určování druhů, např. podle lebek nebo bytových znaků, či detailnější pohled na některé variabilnější druhy, jako na jednotlivé formy jelena siky, barevnou variabilitu sobola východního apod. To lze ale v některých případech vyřešit dohledáním dílčích monografií – u lebek např. *Illustrated Skulls of Japanese Mammals* (Abe 2007), u siků *The Sika* (Banwell 1999), k určování druhů a jejich bytových znaků vynikající klíč (bohužel v japonštině) – *Mammals in Japan* (Field Best Picture Book, 2002).

Kniha tedy nabízí velmi atraktivní přehled japonských savců, ale díky své koncepci má značný přesah, takže může být inspirací ke studiu. Je zároveň ukázkou, jak může vypadat zpracování určité savčí fauny, cenným zdrojem dat, ale i částečnou učebnicí mammaliologie.

**Shoukadoh Book Sellers
a Mammal Society of Japan,
Kyoto 2015, XXVI + 512 str., 2. vydání.
Běžná cena v internetové distribuci
97 liber, např. <https://www.nhbs.com/>**

Dita Hořáková

Nový program občanské vědy Ptačí krmítka

Česká společnost ornitologická zahajuje nový program s názvem Ptačí krmítka, v němž se můžete zapojit do sčítání ptáků na krmítkách, jak to tradičně dělají tisíce lidí v Německu, Velké Británii nebo USA.

Kdy? 4.–6. ledna 2019

Jak?

– jednu hodinu sledujte krmítka a sčítejte ptáky;

– nezáleží, zda pozorujete v zahradě, na balkoně, v parku, nebo máte krmítka umístěná na parapetu okna.

Na co se můžete těšit?

– stanete se výzkumníky jedinečného projektu občanské vědy;
– dostanete zajímavé materiály o ptáčích navštěvujících krmítka a jejich správném přikrmování;
– získáte certifikát s profilem vašeho krmítka.

Proč je vaše účast důležitá?

– jen s vámi získáme dostatek údajů o počtech ptáků na krmítkách;

– získané údaje pomohou upřesnit počty ptačích druhů v prostředí, ve kterém sčítáte, a rozšíří naše dosud kusé informace o výskytu a chování zimujících ptáků.

Nezmeškejte první ročník a navštivte webovou stránku krmitka.birdlife.cz.

1 Lojové koule z palmového oleje nahradíme šiškou obalenou v tukové směsi vyrobené doma, na kterou přilákáme i mlynařku dlouhoocasého (*Aegithalos caudatus*). Foto Z. Vermouzek

2 Zapojit se můžete, i když máte jen malé krmítka, do kterého se vejde jedna sýkora modřinka (*Cyanistes caeruleus*). Foto J. Mašterová